

Svenska *Fotkirurgsällskapet*

Av Jan Lidström och Fredrik Montgomery

Svenska Fotkirurgsällskapet grundades under ett lunchmöte på hotell Greitz i Visby i samband med SOF 1994.

Det finns dock en orsak till att det blev så.

Fotkirurgi har alltid bedrivits på en ortopedkirurgisk klinik, dock har den till stor del varit föremål för ett mycket förstrött intresse när det gäller utvärdering och utveckling av nya metoder. Bo Nilsson, då professor på MAS, kom i slutet på 1980-talet under sina resor i kontakt med fotkirurger i USA och blev imponerad av deras kunskaper. Dock var dessa inte ortopeder utan podiatriker (se OM 4, 1999), dvs. fotkirurger men inte läkare. Bo Nilsson ordnade då så att först Fredrik Montgomery 1990 fick auskultera hos professor Harold Vogler vid det podiatriska lärosätet i Philadelphia, ett av USAs mest välrenommerade, och att sedan Harold Vogler under ett år 1990-91 var visiting professor vid MAS. Detta kan nog sägas vara grunden till starten och utvecklingen av den moderna svenska fotkirurgin, med behandlingsprinciper grundade på ökade kunskaper i fotens biomekanik.

I början av 90-talet var Jan Lidström på jakt efter en någon som kunde erbjuda möjligheter att lära sig fotkirurgi i Sverige och fann då på NOF 1992 Fredrik Montgomery. De fann ett gemensamt intresse i fotkirurgin och började diskutera hur man skulle kunna utveckla den på ett bredare plan. De letade rätt på alla som hade större erfarenhet av fotkirurgi och fick alla att samlas på ett möte på Hook 1993. Man enades där om att försöka bilda en svensk förening som skulle verka för fotkirurgins utveckling och att de som samlats skulle vara "founding fathers" för denna förening och vara med att konstituera vad som skulle komma att kallas Svenska Fotkirurgsällskapet. Detta var preludiet till konstitueringen av sällskapet i Visby.

Av sällskapets stadgar framgår att syftet med sällskapet är att vara ett forum för kollegor med fotkirurgiskt intresse, diskutera fotkirurgisk teknik och erfarenhet, utveckla fotkirurgisk forskning och bedriva utbildning i fotkirurgi. Det skall vara öppet för medlemmar i svensk Ortopedisk Förening med intresse för fotkirurgi

Till sällskapets första styrelse valdes Fredrik Montgomery (ordf.), Jan Lidström (sekr.),

Gert Walheim (skattm.), Ibrahim Turan och Björn M Persson (suppl.). Tillkom senare gjorde Anders Stenström som internationell sekreterare och Jón Karlson som forskningssekreterare.

När det gäller målsättningen enligt stadgarna, började det nybildade sällskapet i första hand med att erbjuda utbildning till alla svenska ortopeder. Fredrik Montgomery startade redan 1995 en kurs i grundläggande fotkirurgi på MAS i sällskapets namn och har sedan i princip varje år haft en kraftigt övertecknad kurs varje år. Efter ett antal kurser började det efterfrågas en påbyggnadskurs och Malmökursen byttes därför 2002 till en fortsättningskurs som hölls i Mölndal under Jan Lidströms ledning. I fortsättningen är kurstyperna tänkta att alternera.

Under sällskapets första tio år har man gjort följande utbildningsinsatser;

I samband med SOF hade man i Karlstad 1996 ett traumasymposium, Kristianstad 1997 ett hallux valgus-state of the art – symposium, Eskilstuna 1998 minisymposium i fotdiagnostik,

År 2000 i Växjö, 2001 i Norrköping och 2003 i Västerås har sällskapet hållit instruktionskurser i hallux rigidus, framfotsosteotomier och fotfrakturer.

Sällskapet har också varit värd för postgraduatekurser med olika teman. 1996 i Göteborg var temat rekonstruktiv fotkirurgi med Ted Hansen (arr. Jón Karlsson, Jan Lidström), 1997 i Stockholm fotleden med Kaj Klaue (arr. Per-Henrik Ågren) och i Linköping 1999 hälens sjukdomstillstånd med Harold Vogler (arr. Rune Myrnerets).

Bilden tagen vid grundarmötet i Visby.

Styrelsen i Svenska Fotkirurgsällskapet, från vänster Fredrik Montgomery, Maria Cöster, Anne Skoog och Jan Lidström.

I samband med riksstämman i Göteborg 1998 hölls ett allmänt symposium kallat "den onda foten". Trots stor sal var intresset så stort att väggarna kantades av lyssnare och dörrarna fick slutligen stängas. Vid riksstämman i Stockholm 2001 hölls ett minisymposium i ortopedins egen regi med titeln "den onda foten II".

Sällskapet har också en tidskrift med namnet Fotbladet med Fredrik Montgomery som redaktör. Den innehåller tekniska tips, referat från kurser och kongresser och tips på nya fotmöten internationellt. Tidskriften har varit lika populär som sporadisk.

Fotsällskapet har också under åren gynnats av Johnson & Johnson som ställt ett årligt stipendium för fotkirurgisk förkovran till förfogande (tack för det!).

Antalet medlemmar har varierat starkt under åren, sannolikt främst beroende på en något ojämn årlig distribution av inbetalningskort för medlemskap.

Även årsmöten som stadgats har några år fört en tynande tillvaro. Istället har en utvidgad styrelse och forskningsgrupp haft mycket stimulerande årliga möten. Mötesplatserna Nice, Budapest och Rom har gett en kulturell anstrykning till den livliga fotkirurgisk diskussion som förts. I Nice medverkade också den nybildade danska fotkirurgiföreningens ordförande Frank Linde från Aarhus.

I samband med Rommötet bestämdes att föreningen nu skulle aktiveras och struktureras bättre och vara skilt från SOFs möten, och Maria Cöster i Kalmar fick uppdraget att arrangera årets årsmöte.

Mötet som hölls januari 2004 blev ett mycket välbesökt (120 ortopeder), välarrangerat och utbildningsmässigt lyckat årsmöte. Det har också medfört att antalet medlemmar nu är 130 stycken. Det beslöts också att årsmötena i fortsättningen skall hållas separat.

Tyvärr har forskningen haft svårt att hävda sig då utbildningen tagit stor plats. Sällskapet har dock genomfört en studie för att konstruera en specifik score för alla typer av fotkirurgi på uppdrag av socialstyrelsen. Sista året har också sällskapets forskningsgrupp (Lars-Erik Lindahl, Gunnar Ahlström, Sylvia Resch och Jan Lidström) dragit upp riktlinjerna för en svensk multicenterstudie. Den kommer att bli den första prospektiva, randomiserade studien där man jämför två skilda metoder för att operera hammartå. Mycket av studiens syfte är också att se om den är genomförbar, den kommer i så fall att öppna portarna för mer omfattande multicenterstudier bland svenska fotkirurger.

Styrelsen har också varierat något, och har en period varit ganska talrik för att därefter reduceras för att få en mer effektiv styrelse.

Jan Lidström är ordförande och Fredrik Montgomery är styrelseledamot i Svenska Fotkirurgsällskapet